

Вісник Українські

UKRAINIAN NEWS

Середа, 11 серпня 1948 р.
Число 65 (217) Pk IV

Для ДП безплатні поїзди залізницею

Внаслідок переговорів Головної Квартири ІРО і Транспортного Відділу Головної Квартири Армії ухвалено, що ДП можуть їздити залізницею американської зони Німеччини безплатно, якщо їхня поїздка відбувається в справах переселення чи ротацій, а також у службових справах ІРО або зв'язаних з нею організацій.

Органи ІРО дістануть наказ видавати ДП поїздки для випадкових поїздок, на підставі яких можна діставати в ТРО (американської старшина на двірці) безплатні квитки для поїздки в німецьких вагонах поїздів. Мають право на безплатний переліт і таборники, і ДП-працівники.

Це розпорядження є першим кроком до здійснення постанови про те, що ДП мають право безплатного проїзду німецькими залізницями, якщо поїздка відбувається в інтересах окупаційної влади.

(За інформацією Головної Квартири ІРО)

Новий директор Головної Квартири ІРО

Новим директором Головної Квартири ІРО на американську зону призначено Філіпа Райна, директора Відділу Міжнародних Зв'язків Американського Червоного Хреста.

Зміна уряду в Болівії

ДЛЯ ПАЗ (НД.І.) 7 серпня. Вчора уряд Болівії подав до демісії. Про заворушення нічого відомо. Демісія уряду дасть змогу президенту республіки сформувати коаліційний кабінет, який підтримувала б більшість парламенту.

Втеча генерала чехословацької повітряної фльоти

ШУРНБЕРГ (АП). Німецькі поліцейські чиновники повідомляють, що 26 липня генерал чехословацької повітряної фльоти Фрідріх Нойман перейшов чехословацький кордон і піз до американської зони Німеччини.

Перед розпуском „Іргун Цвай Леумі“

ЄРУСАЛИМ (Єюдвестфунд). 9 серпня. В Єрусалимі проводяться тепер переговори про розпуск організації „Іргун Цвай Леумі“. Її майно й матеріали перейдуть у власність регуларної армії Ізраїлю.

Нові американські літаки в Англії

ЛОНДОН (БЕС). 8 серпня. У Великобританії є тепер 69 американських реактивних літаків. Сьогодні прибула друга група літаючих суперфортець, що складаються з 30-х літаків.

Конференція в справі колітальських колоній

ЛОНДОН (Єюдвестфунд). 9 серпня. Заступники чотирьох міністрів закордонних справ продовжують свої наради з приводу майбутнього колишніх італійських колоній. Щодо майбутнього Ерітрії і Сомалі, то вони вже досі гдогод. Тепер обговорюватимуть питання Лівії.

Успіхи грецьких урядових військ

АТЕНИ (БЕС). 8 серпня. В своєму комуністаті грецький уряд повідомляє про дальші успіхи наступу своїх військ коло албанського кордону. Лідер повстання Маркос підтверджує значну технічну і кількісну перевагу урядових військ. З часу початку наступу втрачено єх сторін політово збільшились.

Конфлікт між Індією та Гайдерабадом

НЬЮ-ДЕЛІ (Дена-Ройтер). 6 серпня. За повідомленням представника індійського уряду в четвер, противом останніх 48 годин становивше в індійському королівстві Гайдерабад помітно погіршало. Там то уряд індійського домішйону, мовляв, не може залишатися байдужим. За повідомленням з Гайдерабаду, мусульмани озброюються; нізам утратив контроль над урядом. Індія шбито ще намагається досігти угоди з Гайдерабадом, який досі відмовляється преднатися до Індії або Пакістану.

МАДРАС (Дена-Ройтер). 8 сіз на північному заході Гайдерабаду проголосили свій вихід з-під зверхности нізама Гайдерабаду й утворили місцеє саморядувати. Про це повідомляє бюро державного конгресу Гайдерабаду в Мадрасі. Державний конгрес Гайдерабаду вимагає приєднання князівства до домішйону Індії. Тим часом почалась бой між індійськими армійськими з'єднаннями і військами нізама.

БОМБЕЙ (АП). Чутка про те, що нізам Гайдерабаду планує спільні військові заходи разом з Пакістаном, у п'ятницю спричинилися до ще більшого загострення ситуації в Індії. Через спеціального уповноваженого Пакістан шбито пообіцяв нізамові „активну допомогу“ і порядіє не поступатися перед індійськими вимогами.

Бой в Кашмірі

НЬЮ-ДЕЛІ (АП). Повідомляють військовий ластка в Лашорі, що пакістанські війська в Кашмірі борються проти військ індійського домішйону, відважують те, що

Фінансова програма Рено

ПАРИЖ (ЮІЦ). 6 серпня. Французький міністер фінансів Поль Рено запропонував у ствітній Національній Зборіж свою програму.

План забезпечення французьких фінансів ставить собі за мету реорганізацію французької економіки, зокрема під кутом призвичаєння національної економіки. План складається з таких пунктів: 1. Реформа громадських установ у цивільному і військовому секторах. 2. Реорганізація націоналізованих підприємств. 3. Супервійній контроль соціального забезпечення та соціальна контроль щодо надбуття кредитів. 4. Зміцнення експортуючої (Ще дві інші пункти).

Друга зустріч з Молотовим

Тригодинна розмова в Кремлі — Припущення з приводу Сталінових пропозицій — На початку вересня відбудеться конференція чотирьох?

МОСКВА (БЕС). 6 серпня. Представники Великобританії, США і Франції в Москві в п'ятницю мали розмову з міністром закордонних справ Молотовим. Як сповідають, послі передали детальну відповідь на різноманітні, очевидно, дуже далекі й точні побажання маршала Сталіна. Лише після того, як совєтський уряд перевірить ці контрпропозиції західних держав, мабуть трошки піліміється вчаль, і Москва, Лондон, Вашингтон і Париж мабуть опублікують одночасно якийсьбудь комунікат. Розмова з Молотовим тривала три години.

Тим часом з неофіційних джерел стало відомо, що під час першої розмови з послані західних держав Сталін зробив дуже детальні пропозиції щодо Німеччини. Вони стосуються всієї загальнонімецької проблеми, зокрема акції щодо утворення західнонімецького уряду, що вже почалась, питання участі СССР в контролі Рурської області й грошової реформи.

Проте повідомляють, що в п'ятницю представники західних держав

запропонували Молотову час і місце скликання нової конференції міністрів закордонних справ чотирьох великодержав. Така конференція мала б відбутись на початку вересня в Парижі.

СССР хоче починати з початку

Росіяни хочуть, здається, починати обговорення німецької проблеми з початку. Після того, що сталося після фіска лондонської конференції міністрів закордонних справ, не делікатна проблема. Це означало б, що і всі успіхи в Західній Німеччині будуть знову зведєні нанівець, а Німеччина буде, можливо, знову вилучена з Маршалового плану. Але американці не схильні заходити так далеко в своїх поступках Сталінові.

ЛОНДОН (АП). Дипломатичні кола гадають, що немає жадних причин змінювати дотеперішню процедуру, за якою перед кожним засіданням Ради міністрів закордонних справ відбувалась зустріч заступників міністрів закордонних справ, які виконували всі підготовчі роботи. Британська пресова асоціація висловлює припущення, що наступна зустріч міністрів закордонних справ відбудеться, ймовірно, в формі таємної конференції.

Опозиція в Китаї

ГОНКОНГ (Дена — ІНС). 6 серпня. Китайські комуністи разом з військами, що стоять в оновій до Чанкайшека, хочуть утворити новий коаліційний уряд Китаю. Народи відбуваються в Гонконгу; гадають, що перші заходи будуть запроваджені ще цього року.

Головна квартира Маркоса оточена

АТЕНИ (Дена-Ройтер). 6 серпня. Як виходить з одного фронтного повідомлення, грецькі урядові з'єднання оточили Головну квартиру грецьких повстанців поблизу албанського кордону і перерізали її зв'язки з Італією частини Гречії. Атенське радіо заявляло, що після того, як спротив повстанців буде зламаний, уряд запровадить спочатку новий виборчий закон і, на тімлі буде змоді, відбудуться вибори до парламенту.

СССР домагався опірних пунктів у Югославії

БЕОГРАД (Дена-ІНС). 6 серпня. Як повідомляють у п'ятницю з дипломатичних кіл західних держав у Београді, Югославія відкинула совєтське прохання дозволити СССР спорудити на югославському побережжі 7 опірних пунктів для підводних човнів. Гадають, що ця югославська відмова значно справила розколони між Тітом і Кремлем. Загордонші спостерігачі обстоюють думку, що опірні пункти для Совєтського Союзу будуть тепер на албанському побережжі, одначе з огляду на погірши автотрошній і залізничний зв'язок у цій країні вони для СССР не такі зручні, як югославські опірні пункти. За одних

непідтвердження повідомленням, югославо-совєтські торговельні компанії опер ліквідуються, і їх замінюють чоти югославські фірми.

Чистка СЕД

БЕРЛІН (Дона). Соціалістична партія єдності повідомляла, що негайно розпочнуться далекійдуча чистка партії. Центральний Виконавчий Комітет партії ухвалив виключити всіх членів, які виступили проти партійного Союзу, провадять проти боріж за чорнолу рашку, або подавати фальшиві дані про свою діяльність у Третньому Райху. Нарешті виключаються всі членів, на яких паде підозра, що вони іщаються соціял-демократичною партією або іншими на корольох „чужоземних держав“. Очиску акції провадятьє систематичні комісії.

Дунайська конференція прийняла совєтський проєкт

БЕОГРАД (Дена). Румунський міністер закордонних справ на дунайській конференції Анна Палакск заявила, що США мотвують свою вимогу, дати їм одне місце в Дунайській комісії — „мізілонами доларів, що вони дали в розпорядження Європі“.

Дунайська конференція прийняла совєтський проєкт

БЕОГРАД (БЕС). 7 серпня. Дунайська конференція відкинула британський пропозицій передає на розгляд Міжнародного суду питання про чинність дунайської конвенції з 1921 р.

Конференція прийняла югославську пропозицію

Конференція прийняла югославську пропозицію — вказати совєтський проєкт дунайської конвенції як основу для переговорів

Поліпшення харчового постачання двозоніі

ФРАНКФУРТ (ШДЦ). 7 серпня. Як подав до відома заступник керівника Відділу харчування Г'єтського господарства американської військової влади, у вересні денна норма харчових продуктів у двозоніі вперше перевищуватиме 1800 калорій. Хлібну норму заплановано підвищити до 11 тис. грамів. Видача картоплі збільшиться з 12 000 до 15 000 грамів, а м'яса — двічі. Крім того, сподіваються, що незабаром можна буде скасувати нормування хліба. Додаткові картки одержуватимуть ще робітники легкої, середньої, важкої і найважчої праці, а саме 250, 500, 750 і 1 250 калорій денно.

Страйк проти монтажу в Вюртемберг-Гогенцоллерні

БЕБЕНГАВЗЕН (Дена). 6 серпня.

Антиінфляційний закон у США

ВАШІНГТОН (Дена-ІНС). 6 серпня. Американська палата депутатів прийняла проєкт антиінфляційного закону про запровадження контролю споживчих кредитів, що його подала урядова опозиція. Але палата відкинула вимогу президента Трумена — дати повноваження, якщо знаде потреба, запровадити нормування і контролю ціл.

Мекензі Кінг готується до демісії

ОТТАВА (АП). 7 серпня. Канадський премо-міністер Мекензі Кінг звернувся з проханням до Конгресу ліберальної партії. Він повідомив, що він уже не думає повертатися назад до партійного проєзду. Перед прийняття 3 000 ухвалених на другий день Конгресу 73-мітій премо-міністер зробив ретроспективний огляд 29 років свого партійного керівництва й підтвердив свій намір відійти від політичного життя. Його передали наступним партійний проєкт і полі премо-міністра.

З огляду на наказ французької військової влади про демонтаж в французькій зоні, організація профспілок Вюртемберг-Гогенцоллерну в п'ятницю ухвалила оголосити в понеділок від 7 до 19 год. загальний протестаційний страйк.

Страйк охоплюватиме всі галузі суспільного життя, крім постачання молока для населення. Потрібні операції в лікарнях провадитимуться так само. Організація профспілок закликє залізничі, пошту й друкарні приєднатися до страйкерів.

В одній заяві профспілки вказують на те, що недані видалі розпорядження про висадження в повітря частин споруд в Оберідорфі

і Фрідріхсгафені викликали серед населення глибоке здивування. Профспілки з прикриття констатують, що всі намагання з іського боку, з боку уряду й представників господарства припинити демонстрації залишились безуспішними.

Демісія уряду Вюртемберг — Гогенцоллерну

БЕБЕНГАВЗЕН (Дена). Не беручи на себе відповідальність за виконання наказу французької військової влади про демонтаж, заступник президента Вюртемберг-Гогенцоллерну проф. К. Швед у п'ятницю подав до відом про демісію свого уряду.

Протестують проти високих ціл і мізерної зарплати

ФРАНКФУРТ (Дена). 6 серпня. Наступного четверга против югославської організації профспілок організують у селі Гесселі „протестаційні марші“ проти високих ціл і низької зарплатної цілти. В листі до шеверала Клея проїд скажуться на жорстоких лікарів, які розмакують ціл.

Дунайська конференція прийняла совєтський проєкт

БЕОГРАД (Дена). Румунський міністер закордонних справ на дунайській конференції Анна Палакск заявила, що США мотвують свою вимогу, дати їм одне місце в Дунайській комісії — „мізілонами доларів, що вони дали в розпорядження Європі“.

Дунайська конференція прийняла югославську пропозицію

Конференція прийняла югославську пропозицію — вказати совєтський проєкт дунайської конвенції як основу для переговорів

Воєнна думка

Цього року світова преса поведнута про те, що англійською мовою вийшла перша книга столітньої історії другої світової війни. Детальні аналітичні мемуари Черчіла про другу світову війну передрукуються в багатьох часописах світу. Французькі книжкові політи і преса подають все нові й нові бітви й менші праці на цю саму тему. Більшевики так само пишуть свою „історію“ 2-ої світової війни та проводять якнайширшу масову агітаційну роботу, висипуючи на свій лад характер, походження і перебіг подій 1939-1945 років. Навіть польська еміграція випустила цілу серію польських воєнних мемуарів, пропонуючи світові своє трактування останньої війни.

Тільки в нас — українців — непомітно жадного інтересу до недавніх подій другої світової війни. Жадних споглядів, жадного навіть газетного огляду, жадного реферату про війну, яка мала пряме відношення до України, яка потрясла нашим національним життям до самісіньких його основ, яка була війною за Україну і яка завчала зародок недалекої майбутньої війни, од якої ще більше, ніж од першої і другої, залежатиме доля українського народу. Наша громадськість, в тому числі й військова, не тільки не творить свого образу другої світової війни, а й не цікавиться тим, як висвітлюють ту війну чужинці. Попробуйте знайти у нашій пресі фаховий огляд чужинської воєнної думки — нічого вартого уваги не знайдете.

Смерть найвдаднішого нашого воєнного автора — ген. В. Петрова — прямило нагадала нам про той провал, який існує в нас у ділянці воєнної думки. Поруч із ген. М. Капустянським, Петров був чи не єдиний із наших військовиків, у працях якого почувалась і воєнно-теоретична підготовка, і воєнний досвід, і почуття доби та тяглість грядущії. Поза рядом публіцистичних статей до „поточного моменту“ ген. Петров лишив нам переважно воєнні мемуари з доби Української Національної Революції 1917-20 рр. Тієї ж таки доби стосувались і цікава описова монографія ген. Капустянського про похід українських армій на Київ-Одесу 1919 р. Ряд видань „Червоної Калини“ переважно фрагментарно-журнального характеру, кілька інших спорадичних мемуарних праць, нарешті, наукова праця Кучабського та підручничково-хрестоматійна „Історія Українського війська“ — оце й усе, що дала наша воєнна думка по цей бік залізної заслони. Дещо принесли нам пара партійних видань, зокрема про УПА, але вони хвилюють на брак дослідницької солідності, більш чи менш неточно інвентаризуючи деякі факти, не спромігшись зв'язати тих фактів з велетенськими соціально-історичними й воєнними подіями нашої доби.

В лідсоветській Україні воєнна українська думка була під більшим наглядом і тиском, ніж будь-яка інша ділянка українського культурно-громадського життя, і її цікаві прояви були завжди до речі разом з такими генералами, як Криворучко, Колісників та інші, що зблилися з розгромам Харківської „Школи червоних старшин“ на початку 30-х років.

По військових учбових і дослідницьких закладах та у війську СССР виростає і виростає багато видатних українських військових фахівців, але про якість сформованого формування української воєнної думки в межах СССР (і далі тепер) — нічого й думати. Коли там і є щось, то — в потенційно-зародковій і замаскованій формі.

ди чуємо, що українці народ — вроджено пошланий. І диво: не можна заперечити, що в цьому є і велика доля правди. Про це свідчать наша історія і наша сучасність. Напр., українці, чи не єдині в Європі, одважувалися і спромігалися на збройну партизанську боротьбу проти найзагірнішого в світі енкавдівського совєтського режиму в 20-х — 30-х і в наступні 40-х роках.

Виконуючи і творячи на вигнанні свою самостійну національну духовність, думку, культуру, — маємо будити й писати також і українську воєнну думку. Без цієї думки хирітиме наш військовий рух, що розвивався на сто скалок (СУВ, ОУК, „Листопад“ „Луч“, УНГА, УСС і т. д.) і то в смертельній нудоті обрядово-бюрократичних банальних імпрес та фактичної бездіяльності.

В чому власне справа? Нехай ми не можемо мріяти про багатотомові військові видання. Але певже не один наш військовик не може попрацювати над собою стільки, щоб написати серію бодай газетних чи журнальних статей про другу світову війну з української точки погляду? Адже в центрі цієї війни стояв двобій Німеччини і СССР за Україну. Адже на перебігу цього двобою кардинально позначилися стихійні і свідомі маневри українських мас, насамперед українського воєнка в червоній армії. Занотувати ці історичного значення маневри, що поведінку українського солдата в чужих арміях, оті самовилучення з чужого театру воєнних дій цілих корпусів і армій (шляхом дезертирства і добровільного переходу в полон), ота партизанська боротьба і соціальне змагання на два фронти проти обох окупантів, всі оті явища, що на смерть були

передлякали сперту кремлівського „божка“, а потім і „божка“ напівстського. Фахово і совісно описати всі бої і операції, що залучали під подібною поведінкою українського солдата, партизана і простого обивателя. Оцінити воєно-стратегічне значення соціально-політичних настроїв військових і цивільних українських мас, проаналізувати большевицьку і нацистську систему знешкодиття цих проявів і т. д. і т. п.

В світі подібних совісно-зібраних і фахово опрацьованих фактич лещо інакше виглядала б картина другої світової війни, справедливніше і правдивіше була б оцінена ролі і постала в ній українського народу, нарешті тверезіше була б зважена дуже й дуже перебільшена світом воєнна „потужність“ СССР, про безмежну внутрішню морально-політично-воєнну слабкість якого мало хто має правдиву уяву.

Як відомо, партизанська форма операцій з другої світової війни стала однією з головних форм збройної боротьби світових погуг. Високий розвиток авіапарашутної техніки і авіодесантів, а з другого боку, ставка на соціально-політичну поведінку мас в глибокій ворожій країні (фактор у наступній добі першорядного стратегічно-воєнного значення) — піднесуть значення партизанських форм боротьби у новій світовій війні, що неухильно зближається. На цю тему українській військовій фаховій (якби ж він працював над собою й інтенсивно підносячи свою культуру) міг би дати прецікаві праці як історичного порядку (історія української партизанки з 1918 року і по сьогодні), так і теоретичного (воєнного та соціологічного) порядку.

Гнилий скептик та нігіліст скаже, що все це добре, але не реально для нашої розбитої еміграції. Певне! Для розледашної таборової „колонії“ це річ неможлива, бо тут треба не тільки будити, а й орга-

нізувати, змусити працювати себе й інших. Тут треба культури, знання, зокрема знання багатомовної світової воєнної літератури, треба праці і праці та практичного ідеалізму.

Чи наїдутся ці прикмети бодай порядком винитку серед наших військовиків, у наших численних комбатантських організаціях, а також серед військових фахівців у нашому недавно створеному політично-державницькому центрі? Мусить найтись! Бо винятки неминучі навіть із „правди“, встановленого найбільш надійними скептиками.

А покищо скажемо: Павлове військовики! Замало нам самої тільки військової „воєні“ і емоційних промов під час імпрес та посвячень і прапорів. Чекаємо від нас української фахово-творчої воєнної думки.

Україна за залізною заслоною (радіопотатки)

Малоросійські губернатори

Адміністративно Україна до революції була поділена на губернії. На кожній губернії стояв губернатор, що за термінологією урядовців міністерства внутрішніх справ називався „малоросійським губернатором“. Що це за культура-національні права місцевого населення, то малоросійського губернатора визначили за ним право тільки на голах, ковбасу та чарку, а все інше в Україні, на їхній погляд, мало бути московське.

Хоч з того часу минуло вже понад тридцять років і хоч Україна тепер поділена не на губернії, а на області, однак малоросійські губернатори не перевелись на нашу Батьківщині і донай Прікладом, якими ми служили промовою одного такого малоросійського губернатора, що він і визолошував радям Керує цей малоросійський губернатор Ворошиловградською областю. За совєтськими „Правилами в рамках“ від—голова Областного Виконавчого Комітету. Прізвище його—Степенко.

У своїй радіопромові Степенко говорив про українське село і для українського села. Через кожних двох три слова чувся український прізвища згадуваних ним людей: Петренко, Іваненко, Охрименко і т. д. Однак, промовляв Степенко, як і годиться кожному малоросійському губернаторові, російською мовою. Але словечка українського! Візьме того: і ті, що вступали поруч його, так само говорили російською мовою.

Отже нехай ніхто не думає і не гадає, що між малоросійськими губернаторами часів Михаїла II і малоросійськими губернаторами часів Йосифа I є якась різниця. Ніскільки! Як николаївські, так і сталінські губернатори визнають за українським народом тільки право на голах, ковбасу та чарку, а все інше в Україні, на їхній погляд, має бути московське.

Під час пам'ятокського конгресу в Гаазі Черчіл дуже „запрятлюва“ з доведкою голландської прашпеси Юліана (Дена)

Одверта подіка

Дізна Київський російський драматичний театр закінчив свої гастролі в Москві. З цієї нагоди Комітет у справах мистецтва при Раді міністрів СССР висловив театрові гарну подяку за те, що він, мовляв, пропонує в Україні російське мистецтво. Що й казати—подіка одверта!

Вислужуютьсє!

Інститут історії української літератури випустила другий спеціальний Збірник, з якого соціальна історія літератури чи не в тисячний раз повторюють сталінські фрази про зв'яз української літератури з російською, починаючи від часів Київської Русі і донай.

На могилі Давида Бромшивілі

Понад 150 років тому в Миргороді помер грузинський поет Давид Бромшивілі. Дізна з Грузії до Миргороду заїжділа делегація грузинських письменників. Гости поклали на могилу поета вінок від Союзу совєтських грузинських письменників та від Грузинської Академії Наук. Після того відбувся мітинг. Від Союзу совєтських українських письменників з промовою виступив письменник Косарчук.

Глянцеві килимки

Село Глянцеве на Львівщині дає вже знане виробництво килимків. Килимарством там займаються цілі сім'ї з діда-праділа. Тепер глянівські килимарники, щось з 250 жінок, об'єднані в спеціальну килимарську артіль. У цьому році артіль виготовила вже 4000 кв. метрів барвистих килимів. Глянцеві килимки охоче розкупуютьсє покупцями у Львові, Києві, Львівграді, Москві та інших містах СССР.

Президент Сакашід сказав перед парламентом присягу і подакував депутатом за висловлене йому довіря.

В своїй промові він прихильно згадав про співпрацю з країною народної демократії, з другого боку, застерігав „сателіт імперіалізму“.

Українські Вісти

РЕДАГУЄ КОЛЕГИ.

Головний редактор ЮР. ДИВИЧ.

Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи, а з приводу невдадених дописів застерігає злих і особливих випадках. — Дописи і листи в справах редакційних адресують на окремих редакторів, а Редакція — Редакторам.

Redaktion „Ukrainski Visti“
Neu-Ulm, Ludwigsplatz 10.

а в справах Адміністрації, з дописами „Администрация“.

Редактори приймають особисто в українському таборі Н. Ульму - Валак „E“ від 9-12 год щодня, крім суботи та неділя.

Ukrainian Newspaper „UKRAINIAN NEWS“
Authorized by EUCOM HQ, Civ. Affairs Division
Date Authorized 1. July 1944
Authorization No. 24118-200

Sent weekly, circulation 4000 copies
Publ. Red. Misc. Adr.: Neu-Ulm, Ludwigsplatz 10
Print: Ukrainske Zeitungs-Neu-Ulm, Ludwigsplatz 10

В три рядни

- ТЕЛЬ АВІВ (Дена)** Уряд Ізраїля офіційно запросив арабський уряд на жарні переговори.
- БЕОГРАД (АП)** Вєсь полорожній рух між Югославією і Чехо-Словаччиною припинивсє.
- ФРАНКФУРТ (Дена)** Ні один поїзд з американської зони не поїде на Львівський ярмарок доти, доки не припинивсє блокада Берліну.
- БУКАРЕШТ (АП)** Румунський уряд опублікував закон про гарантування свободи релігії всім громадянам.
- КАНБЕРРА (АП)** Австралія підписала угоду з ІРО, що протягом одного року (до червня 1949 р.) вона прийме 20 300 ДП.
- НЬЮ-Йорк (Дена)** Т. Дью хоче шляхом реорганізувати американське міністерство закордонних справ, якщо він стане президентом США.

Від Президії ЦПУЕ

Управа ЦПУЕ на своєму Планарному Засіданні дня 8. VII. п. р. обміркувала в часі інших справ також питання нормалізації внутрішніх таборових відносин. Рішено для їх оздоровлення переформувати органи таборового самоврядування, зокрема Управи таборів так, щоб перебудувати їх на базі співпраці різних наменів угрупowań там, де цього ще немає.

На Загальному З'їзді Української Еміграції в Діалінгені саме за цим принципом було створено Управу ЦПУЕ. Здійснюючи напружені діяльницькі зусилля про консолідацію громадського життя в усіх системах ЦПУЕ, таборів Раді повинні на найближчих своїх засіданнях переганувати наявний склад таборових Управ і адміністративного допоміжного апарату цих Управ та прийняти на відповідні посади представників різних груп, зокрема жіночості, пропорційно до штатової ваги цих груп в таборах.

ПРЕЗИДІЯ ЦПУЕ

Малий інформатор

- ВАРШАВА (ЮП)** Після парад з польськими соціалістами провідних італійських лівих соціалістів Ненні Вішав до Праги.
- ЧКАГО (Дена)** Об'єднання Швабія у Чикаго вислало для міста Ессен 900 кілограмів смальцю — головно для дітей і притулків для старих.
- МОСКВА (АП)** В Москві з'явилися віднедання в продажу совєтські прилади до телебачення.
- БЕОГРАД (ЮП)** Уряд Монтенєгро, що входить до складу югославської федерації, підком реорганізовано. На місце заступника прем'єр-міністра і трьох інших міністрів призначено комуністів.
- ПАРИЖ (Наф)** Президент В. Орліво нагородив Воєнним хрестом шаха Ірану Р. Палеві, що перебував кілька днів у Парижі.
- ТОКІО (Наф)** На процесі проти колишнього японського прем'єр-міністра Того останній відказав усуну відповідальність за погане ставлення японських воєнків до воєнополонених.
- ЛОНДОН (Наф)** Протестуючи проти „гестапівських“ метод румунського режиму і румунського носольства в Лондоні, пресовий довідник румунського посольства в Лондоні Мургу подався до демісії.
- Зменшення імміграційної квоти ДП до США** Наслідком зменшення передбачених грошових засобів, кількість ДП, які емігруватимуть до США, зменшуєтьсє приблизно до 40 000. Це означає, що імміграційна квота, запланована Конгресом на цей проміжок часу, зменшуєтьсє більше, ніж вдвічі. (НаФ)
- Італія на прімї переговори з Югославією** Багато дискутуване питання кордонів між Італією і Югославією обговорюватимєтьсє працездатно шляхом прямих переговорів. Про це офіційно повідомлено в Римі. В одній нові югославській управі формувана італійське міністерство закордонних справ, що Югославія прийме італійську пропозицію передати всі спірні питання на розгляд комісії чотирьох, але сподіваетьсє більш успіху від двосторонніх переговорів. (АП)
- Зміна міністрів в Угорщині** Угорський прем'єр-міністр Лайош Дьонаш подавша у четвер вчора

президента А. Сакашід про демісію міністра закордонних справ Еріка Мольнара. За пропозицією Діннета угорський президент призначив дотепершнього комуністичного міністра внутрішніх справ Л. Райка на пост міністра закордонних справ. Угорським міністром внутрішніх справ буде Ж. Кадар. (Дена)

Комуніст Сакашід — угорський президент

БУДАПЕШТ (Дена). 3 серпня. За повідомленням АФП, керівника робітничої партії Угорщини (комуністи) А. Сакашід обрано у віктором новим угорським президентом. Вибір нового президента відбувся в парламенті вигуками з мисть. Під час голосування депутати опозиції залишили затю засідання.

Президент Сакашід сказав перед парламентом присягу і подакував депутатом за висловлене йому довіря. В своїй промові він прихильно згадав про співпрацю з країною народної демократії, з другого боку, застерігав „сателіт імперіалізму“.

До наших передплатників

Надсилайте індивідуальну і групуову передплату на „Українські Вісти“. Газета виходить двічі на тиждень.

Ціна передплати (з пересилкою) в Німеччині:

На 1 місяць	2.30 RM
на 2 "	4.40 RM
на 3 "	6.60 RM і т. д.

Понад межами Німеччини ціни передплати в чужій валюті визначатьсє ті самі, що й раніше. Передплата з пересилкою, що вноситься німецькими марками, але для пасажів за кордон, становить:

На 1 міс.	3 RM
на 2 "	6 RM
на 3 "	9 RM і т. д.

Клерене А. МЕНІНГ
проф. Колумбійського університету

Україна і американська дипломатія

Багато українців та їх друзів часто бувають у питанні незалежності нездорівлені ставлення до них американських офіційних установ. З одного боку, вони бачать, що інтерес до українського питання чимраз більше зростає серед американських дипломатів, чого абсолютно не було після першої світової війни. Здається, що американська дипломатія зрозуміла всю важливість українського питання та його значення для світового спокою. З другого боку, помічається постійне небажання в будь-якій мірі підтримати український рух за самостійність і волю...

Політика західних демократій, як в Західній Європі так і в Америці завжди була протягом майже всього дев'ятнадцятого сторіччя, до деякої міри „ізоляціоністською“. Західні держави не втручалися у внутрішні справи будь-яких держав, якщо не було небезпеки міжнародному спокою. З такої політики Заходу користалася Росія та інші імперіалістичні держави. Згідно з доктриною Монро, США попередили будь-які тенденції Європи захопити колонії в Америці. Проте, до внутрішніх справ Європи США майже абсолютно не втручались аж до першої світової війни. В ті часи США виросла у велику державу, і американська політика примушена була увійти в ширший зв'язок з іншими державами. Але президент Вілсон на рахувався з тим, тримаючись старих засад „ізоляціонізму“, отже в його „14-ох пунктах“ була лише вимога незалежності для Польщі. Навіть пункт про розділення Австро-Угорської держави подавався у вигляді якоїсь декларації, а не твердої вимоги звільнення всіх націй, що входили до складу цієї „кляптівкової монархії“.

Такою тенденцією керувалася тодішня політика США й відносно Росії після резолюції 1917 року. В той час, як західні альянти вважали на рівновагу сил після поразки Росії, США домагалися лише „демократизації“ її. Щодо держав Півдня російської імперії, США вважали за потрібне не відновлювати їх незалежності.

Кордел Гелп пішов в своїх спогадах, що США ще перед світим початком другої світової війни грималися принципу невтручання у справи інших держав. Отже, українське питання для США було нічим, як внутрішньою справою

СССР. Так само в Ялті та Теграні було узгоджено, що в звільненні від німців країнах Советів могли поставити тимчасово комуністів, але з умовою, що після певного періоду будуть проведені перевибори на суворо демократичних принципах. Совети виконали лише першу частину своєї угоди, поставивши скрізь на Сході Європи свої уряди. Щодо виборів, то Совети їх провели в такій „демократичній“ спосіб, що включили в країні в свою орбіту. Сьогодні очевидно для всіх необхідність стримати наступаючий комунізм. Маршали план спрочинилися до провалу комуністів у Франції та Італії і змішени демократичної лінії оборони на Заході. Проте, комунізм не тільки мусить розбитися на цьому бар'єроці і відступити, подібно до того, як він заломився в 1920 році біля Варшави, був примушений відступити аж до російських кордонів. Тепер світова демократія не примириться з таким відступом, щоб після певного періоду комунізм почав свій третій наступ на Захід. Уже сепаратор Бріджес закликав уряд США до співпраці з усіма народами, незадоволеними антинаціональними урядами. Уже вивчаються методи, за допомогою яких комуністи проточилися на Україну і захопили її в 1920 році. Політика США не втручались у „внутрішні“ справи переглядається тепер на зовсім інших засадах і має на увазі допомогу всім без винятку поневоленим націям в рамках уставу ОН. Наступ Советів, що зараз ще триває, змінило світову думку і вона цілком відійшла від засад 1911 й 1919 рр. Інтерес до поневолених націй пробудився не тільки в США, а і в інших демократичних країнах. Широкі маси людей вимагають від своїх урядів рішучих дій.

Майже всі тепер розуміють, що смислом комунізму в його наступі недостатньо, а треба розпочати контрнатуп на саму штабель комунізму. Світ тепер зрозумів, що політика парської Росії, якщо і змінилася, то тільки на гострішу і небезпечнішу агресію.

Нам відомо, що кремлівські лідери планують долучити всі держави - сателіти до СССР у вигляді „союзних республік“, для чого вже тепер там провадиться посилена русифікація. Це ми вже бачили в 1940 році на прикладі балтійських держав. Совети дуже легко, не

шкарлялися світовою думкою про що акцію, переробили їх в „советські республіки“ і долучили їх до складу СССР, не дачучись на їх 20-тирічне незалежне, визнане всім світом, існування.

Говорачи про „українську ересь“, Москва тим самим сама підтверджувала існування на Україні духу і волі до боротьби за самостійність. Самі українці вже не раз підтвердили це своєю базкомпромісовою боротьбою за незалежність і волю, яка, будучи пригнана страшними засобами, згодом знов вибухала з подвійною силою. Під час другої світової війни УПА показало світові приклад базкомпромісової самовідданої боротьби проти червоного імперіалізму комуністів. А тепер про це свідчать українські ДП.

Сьогодні, коли світова демократія після силми намагаться стримати марш комунізму на Захід, треба звернути особливу увагу на заявту боротьбу українського народу і давитися на нього як на найвірнішого союзника. Нема іншої нації, яка б з'юфірувала боротьбі проти Кремля стільки людського життя і матеріальних strat, як українська. Кожний день спізнання дає змогу Кремлю витягати з

України все більше й більше ресурсів, які допомагають йому керувати світовим наступом комунізму.

Старі аргументи й нації, що мовля, Советський Союз буде дотримуватися якогось демократичного мінімуму в керуванні своїми поневоленими націями, зникли назавжди. Стара дипломатія, якою США керувалися в зовнішній політиці протягом сторіччя не витримує сьогодні жадної критики, беручи під увагу советські акції і вимоги.

Більше того, Україна вже прийнята до ООН, як рівноправна незалежна держава, а не як частина Росії або Советського Союзу. Тим більше це дає нам право вимагати виводу більшовицьких військ з України так само як і з інших країн, захоплених Советами під час війни. Репліта поневолених Московою країн, що входять зараз до складу СССР, так само матимуть право самовизначення і навряд чи хоч одна з них після 30-ти річного досвіду побажала б добровільно залишити у себе советську систему.

Сьогодні, як ніколи, справа ставиться про звільнення всіх без винятку націй від тиранії, для організації вільної спілки НАЦІЙ ВСЬОГО СВІТУ. Ясно, що ця засада драгує Москву, яка вимагає

печуваної в історії світу, підлегlosti від всіх без винятку націй, що попадали або попадають під її кобїт в майбутньому. Це є орачина загострення відносин між демократичними Заходом і комуністичним Сходом. Стає очевидним, що демократичні держави в майбутньому не тільки примусят комуністів відступити за кордони Російської імперії, але й увільдуть у ті терени самі, почути звільнити всі поневолені Московою рася і народу.

Очевидно, політика, що її грамалися США після першої світової війни тепер була б абсолютно хабна і діяла б на користь ворогам демократії. Тепер треба нам шукати друзів і союзників всередині ворожого табору. Це не означає б активності советської пропаганди за кордоном, але це показала б світові, як ніколи раніше, її шляхи, якими пропаганда ця заловляла свій успіх в минулому. Світ зрозумів би всю фальш советських деклараций, їх партійну жесткість, коли б українські промовці, свідки страху советського режиму, голосно і вільно промовляли до всього світу правду про „найдемократичнішу державу світу“.

Скор. перекл. М. М.

До процесу Кравченка в Парижі

ВОРКУТЬСЬКА ТРАГЕДІЯ

В своїх спогадах „Українська інтелігенція на Соловках“ С. Підгайний вказує, що багатьох українських вчених, при ліквідації одного концтабору на Соловках, було вивезено до Воркута-Печора. Доля тих в'язнів нам невідома, бо жодний втікач з того краю про них не згадував.

Тут подіємо уривки з спогадів одного бунтства „воркутинця“.

Всередні серпня 1936 року етап в кількості 350 осіб політичних в'язнів відправлено з Архангельська до Воркути. З Архгельська до Нар'яи-Мара (гірло Печори) їхали 4 дні морським пароплазом, потім тиждень річним по Печорі до Усть-Усу, а далі коло 800 км. їхали баржою і прибули у Воркуту 30 вересня.

Серед в'язнів Воркути в той час було 400 чоловік, що прибули безпосередньо з політизоляторів відбавати повний, 5-ти річний, термін ув'язнення. Це були „троцькісти“, „деписти“ і інші „протестаційці“. Серед них були і чужоземні комуністи: особистий секретар Тельмана, що втік з німецького концентраційного табору і попав до СССР

у Воркуту та був там розстріляний 1938 року; представник американської компартії в Комінтерні, що 1913 року в Бостоні був засуджений на 15 років в'язниці, а потім втік до СССР і попав на Воркуту, голландський комуніст — звичковий Комінтерну, французький комсомольць-інженер і кілька китайських комуністів. Там же перебував та був розстріляний син Троцького — Сергій Седов.

В жовтні 1936 року з 3500 політичних в'язнів і угодників, розкиданих по всьому Воркутському районі, 340 політичних в'язнів організували голодівку, протестуючи проти незалежного процесу (Зінов'єв-Камєнєв) та вимагаючи звільнення їх або повернення назад в політизоляторі. Голодуючих силою годували молоком, але в грудні голодівка вже перекинута на всіх в'язнів, навіть угодників, і робота в концтаборі (на шахтах) припинилася зовсім. Вперті голодували аж до кінця лютого. Багато покічало самогубством.

Восени 1937 року після допиту всіх, що приймали участь в голодівці, багатьох почали заарештовувати та відправляти за 15 кілометрів від Воркути на давно бездіяльний цегельний завод, щоб для відновлення заводу, хоч було всім видно, що жодної потреби відновлювати роботу цього заводу не було.

В грудні 1937 року у Воркутському концтаборі спустився літак з якимсь великим начальством. Всі в'язні чекали полетіти своєї долі. Але тоді негайно перебудували один барак на в'язницю, а в школі почали перепроваджувати сілства. Звіти постійно доносилися криві. Обвинувачувалося багато за „раготорчіїки“ в Бутирській тюрмі те в Москві і в концтаборі, репліки при читанні газет тощо.

В березні 1938 року, коли після полярної ночі вперше з'явилася проміння сонця, а страшна пурга виключала будь-який етап, радпом з кінного двору викликали всіх коней з сарнаи. Через добу вони повернулися, а всі сани були забрязкіші обмерзлою кров'ю. По радіо в таборі оголошили, що ОГПУ за організації контр-революційного саботажу розстріляло 47 чоловік, які тут же були помітно перераховані. Між нами було і кілька жінок. Коней с сарнаи брали багато разів і пізноше, але вони вже не були забрязкіші кров'ю. З цегельного заводу часто було чути кулеметну стрілявину та якісь вабухи, а також відблиски якогось вогню.

В кінці квітня комісія виїхала з цегельного заводу до Воркути повернулася решта, 70 чоловік. В клубі знали портрет Єжова.

Що було на цегельному заводі, в'язні дізналися пізноше. Про перших розстріляних — з радіо. Інших по 150-200 чоловік викликали з речами без обшуку ніби на етап і під колпаком відправляли до залізничні. Там їх стрічала правдська комісія військових, назавуwała склашати речі в одну кучу і проваляла їх далі в тумару. В тумарі де заходяться гористо-кам'яністі відроги Уралу, в ущалинах (в'язі) їх розстрілювали та трупи прикидали зірваними породами скель. Одні і речі у в'язеннях спалювано на огні.

Масові розстріли весною 1938 року були переведені і в Усті, а Чібікю та в центрі Печорського табору. Масові výroда смертної кары переводились і по районних в'язничках, наприклад в Чердаці 500 осіб залишалося кілька дескутів. По таборах загнано і багато члєнів родин „ворогів народу“.

І. Ів. (З „Соц. Весн.“ Ч. 4-5, 1943).

Як це було (15 років тому)

1933 рік. Свеншорпс харківського ГПУ, камера ч. 38. Нас троє. 2 ліжка в'язні. Сутеніє. Знадвору доноситься музика. Сумськом вулицю крокує нявсь колона. Ші вульки настроюють лірично: сьогодні 8-е листопада і споглади надходять про інші річніш Жовтня, які довелось провєсти „на волі“. Розмова перебігає на теми „святової“, Мої „співкамерники“ — журваліст і письменник Яловий та незнайомий мені інженер-галичанин, що не дуже давно приїхав до країни Рад — „допомогати союбудові...“ Сьогодні він гірко обіжає цей крок, якого виправити вже не можна...

Мене щойно перевели до них з „одиночки“, і ми одні до одного вридавались, розпитуючи про „волю“...

Мої обидва товариші сидять вже понад пір року — ввесь час суворо ізолювані від зовнішнього світу, а в відносно „молодшій“ — лише півтора місяці, як з дому...

Українська громадська думка була тоді надзвичайно сквильована висказками нечуваного Москою, що за гнав на той світ понад 8 мільйонів людей. Інтелігенція тільки й голоріла, що про самогубства Хвильового, Скрипника та про численні арешти їхніх друзів і „приблизьків“...

Мене зацікавила про це робить

на моїх слухачів враження надзвичайне: вони бліднуть, хвилюються, а Яловий мало не падає неприятомий його арешт саме й був безпосередньою причиною самогубства Хвильового, який укоротив собі віку після розмови з керівниками ОГПУ з приводу його — Ялового — арешту...

Скрипникова смерть розкриває їм обом очі на зміст багатьох нагиків, що їм робив свідчий, змісту яких вони ніяк не могли зрозуміти...

— Тепер мені все ясно, — каже Яловий, — це планомірний похід на всі досягнення української інтелігенції, що вона зуміла їх здобути за останні десять-дванадцять років!.. Селянству „пустили кров“, а голівку народнього руху намагаються тепер зрізати якнайближче до тулубу...

Від мене ж вони дізнаються про призначення Постішева на генерального секретаря ЦК КП(б)У та про безжалісний розгром усього, що тільки носить хоча б найменший патяк на національно-української обов'язності, яких так не терплять нові „власителі душ“...

Всіх, хто мав у свій час хоча б найменший стосунки до УКП або УПСР, — не вказучи вже до УНР, — заарештовують тисячами. Обанувачення в недовір'ї до можливостей соціалістичного будівництва або в „ставші на шлях заміш“ — з

незмінним „шпигунством на користь ворогів СССР буржуазних урядів закордону“ сплються беззупинно, зокрема на голови численних фахівців, що приїхали з Галичини, викладачі і студенти педагогічних та мовних шкіл, що їх багатьом так було засновано по всіх більш-менш значних центрах України, Кубані, Зеленого Клану та інших місць українського розселення.

Іде розгром письменницьких та акторських кадрів, молоді сили яких також кляжуть до тюрем...

Освітній фронт втрачає найкращих своїх керівників та учнів, осідками арешти йдуть і серед аспірантів та професурі науково-дослідних установ та навіть серед академіків...

Врячать ключі та засуваю... До камери входять нова постать — високий чоловік, що з сумом прикидається до нас... Він сідає на нашко й мовчить... Мовчино й ми.

— Де в?.. — питає нарешті.

— В готелі!... — відповідає Яловий, який ніколи не втрачає гумору.

— Ні, без жартів!.. — наполягає той.

— Які тут жарти!.. Найкращий та найбільш заселений готель столиці УРСР до ваших послуг! — додає інженер.

— А чому ж тоді двері зачеплені ззовні?.. — не розуміє „новак“.

— Та тому, що ви в спешкорпурсі ГПУ!.. — випадає як

Той аж підскакує. — ГПУ?!.. Нічого не розумію!..

— Незабаром зрозуміте!.. — заспокоюємо ми. — Хто ви такий? Розкажіть, заради свята революційного!

— Та вчитель я, професор англійської мови!

— А, шпигун короли англійського та президента США! — „розшифрує“ Яловий.

— Який там шпигун! Що ви верзете?! — ображається той.

— Молодий ше! — одноголосно рішаємо ми. — Коли з волі?..

— Та тільки! З університету сюди привезли — замість додому!

— От і добре!.. — радіємо ми. — Ану, розкажіть лишень, що там на волі діється!

— Та як же дружина, діти? — турбується „новак“.

— Ну, дружину не скоро побачите!.. — заспокоює його Яловий. — Я про свою ось уже більшо пір року нічого не знаю!

— Та яка ж вона мають право? Я — канадський громадянин!.. Я.. Я.. Я звернувся до консула!..

— Так ти, друже, і справді шпигун буржуазний!.. — кепкує інженер.

— Так би й казав відразу! — Ось в таку чужинню з Речі Посполитої сюди мене велека принесла — „соцстройке помагати“ закортіло!..

— Та й в такуж!.. — тихо каже „канадєць“.

(Шлі на 4-й стор.)

Гр. ШЕВЧУК Зустріч трьох авторів, і що з того вийшло

Для того, щоб написати твір про совєтську політичну творчість зішлись три автори. Один приніс свій життєвий досвід совєтського політичного каторжанина, знання людей і справжніх людей в обставинах пресу НКВД. Багато писано на ці теми, але ж людина зуміла додати такі деталі, від яких холодне серце кров. От у кабінеті слідчого закінчалося катування, стоїть каюка крові, — входить чепурна дівчина в білму халаті і питає слідчого: Вам пива? Кремсоди? Кави? І приходять приборальниця, і мовчки витирає підлогу, не бачачи ні крові, ні жертви, що тут же лежить неграмотна... Дрібничка? Такі дрібнички в художньому творі важать дорожче, ніж золото.

Другий був поет з ласки Божої. Майстер сильного мазка, виразних до плякатності образів, майстер так змонтувати мотиви твору, що вони самі монтажем воляють про злочин і змушують узагальнювати. Поет, відмовляючись від фотографічної плоскості, подає такі незабутні сцени, як розмова сердцем в'язнів через стіни в'язниці, пагузо замкнені і непроникливі; як страшне напінання чортового колеса одвотинних допитів у НКВД. Такі маленькі образи, яких не забудеш: 12 година ночі, радіо грає "Інтернаціонал", а коло тюрми їде пагуль змінити передерві. Він їде, пише поет, "затоптавши", "Інтернаціонал". Чи треба коментарів до цього образу? Чи треба коментарів до образу совєтських підлабузників, "битих по обличчю ордевами й партбилетами"?

Третій був політик і журналіст. Він приніс до фактів першого і образів другого теоретичне узагальнення: він побачив у цьому ілюстрації до шквалитого краху марксизму, до виродження революції, до назрівання нових революційних чад у надрах повневолюційних націй.

Хіба не мусило з такої зустрічі трьох зродитися щось незвичайне в нашому мистецтві, твір нечуваної сили? Так справді можна було б думати. Але коли це сталося, коли три автори зустрілися і твір був написаний, він став невдачею. Мова йде про "Морітурі" — драматичну повість про совєтську тюрму і систему і підсовєтську творчість. А привітає кожного з

трьох авторів — Іван Багряний.

У чому ж причаїли того, що так сталося? Три автори не злилися в одного. А надто політик не схотів зважати на поета. (Не владаймося в критику суто політичної сторони твору. Хоч можна було б сперечатися про те, чи сили, що мають заперечити жовтневу революцію, становлять хоч би й до певної міри й поглиблення). Політичні тирани не одяглися в образи. Узагальнено-плякатні образи не завжди мряються з натуралістичними деталями. І тому порушення фотографічної правдоподібності сприймається як прорив у мистецькій тканині, як звичайний нелогізм. Коли ми читаємо вже на першій сторінці, що дія відбувається на "площі столиці республіки" і що це Харків, а кілька рідками нижче, що це 1939 рік, ми згадуємо, що в 1939 р. Харків не був столицею республіки. А коли далі фігурує сьомшина, себто 1937 рік, — то такі суперечності вселяють недір'я до твору. Ми не схилилі вірити, коли довідуємося, що стіна коридору — не камери — в тюрмі вкрита написами в'язнів. Нас разять типові галіччанськи мови дійових осіб, а надто в мові слідчого НКВД. Все це могло б бути в драмі плякатно-виведених алегорій поза конкретністю часу й простору. Але різкі конкретні деталі наставили нас на відбитку реальної дійсності. Так одні мистецькі засоби не дають розгорнутися іншим. Нема синтези, нема єдності. Є сума, часом хаотична. Але мистецький твір — ніколи не сума, а завжди єдність.

Ми шануємо Багряного — політика, Багряного — майстра незаплямованого і повного життя. Але найбільше шануємо ми Багряного — поета. Чому ж він сам не схотів пошанувати в собі поета? Зрозуміла відраза Багряного до поезії, що тьохкає соловейком або грається в словесні фокус-покус, зрозуміле бажання Багряного палити серця людей своїм поетичним словом. Але чому думати, що його не може осягти засобами поезії? Ми зовсім не збираємося проповідувати як єдино спасенного мистецтва для мистецтва, як ті, що за Тичиною визнаються "жерцями краси", як ті, що за словами того

"Тичини „вкють над домовинами, як пси", як ті, що по-блазнівськи вигукують з приводу творчості Багряного „Який поет пропадає!" Ні, ми прекрасно знаємо, що поезія, література можуть бути і політичні, і плякатні. Цінуємо геніальний Шевченків "Сон". Але для цього політика мусить бути піднесена в ступінь поезії. У „Морітурі" щого не сталося.

Зразком для твору Багряного до певної міри був, можна думати, "Вертеп" Аркадія Любченка. Схожі навіть окремі образи Багряного Штурман нагадує Любченкового Атлета з металевими м'язами. Багато спільного в ідеях. Але тут визначальною стає відмінність. У "Вертепі" — складна мистецька система алегорій, надзвичайно продумана, систематизована, композиційно упорядкована і віде іншими принципами не порушена. У Багряного поруч елементи сюжетності (До неї він так вдало відійшов у "Тигроловах" — і її поруч із бадьорістю й насиченістю життям зобов'язаний цей твір своїм успіхом.

Тож не варт її тут зрідкитися й зводити до рудиментів, до анекдоти про заарештування большевиками Карла Маркса) — і експресіоністично цікавий узагальненнями — і натуралістичні деталі — кожне само по собі часто вдале, але поєднане без системи, хаотично. Це могла б бути драма ідей, — але для цього надто мало двоюбо ідей, а надто багато алегоричного. Це могла б бути вертепна сповість алегор, — але цьому перешкоджає надто широкий виклад ідей.

Політик хотів сказати завдаток багато в одному творі, одним видихом. Він хотів сказати про характер большевиського режиму і большевиської революції про ставовище і роль України, про крах марксизму, про стару і нову Україну, про людей, розчавлених режимом, і борців проти режиму, про еконічину і про сталінічину, про стосунки большевизму і російщини, про роль техніки в революційній боротьбі, про... перелік тем можна б провадити далі й далі.

Дещо про модерну музику

Барвінського), а саме, мало кому навіть з українців знавий — Микола Петренко.

З прихристю треба признатися, що ім'я це нічого не говорить не лише широкій нації громаді, а й тим, хто, здавалося б, досить низько слідкував за всіма проявами нашого національного життя, отже й нашого мистецтва. Як виявилось з розмов з д-ром Ю. Арбатським, Микола Петренко народжений р. 1908 в Києві, (згинув у завірюсі війни) студював відомого модерніста Шьонберга, був автором вже багатьох речей ширшого формату (симфонічної музики), але ще далеко більш обійня в майбутньому Найголівніше ж, що особливо підкреслив п. Арбатський — знавця і фанатика саме модерної музики, це те, що з М. Петренка був композитор цілковито сучасний, без жадної ризику староукраїнського дилетантизму, озброєний майстерством повністю. "З такою музикою можна було виходити на світову арену" — сказав на закінчення п. Арбатський, з жалем підкреслюючи, що жадної друкованої свідчання по Петренкові не залишилось, а "Сонат", яку він включив до програму свого концерту, виконує він лише з пам'яті.

Програм концерту 8 липня складався з творів таких авторів: 1) Йосипа Славенського (хорват). 2) Белі Бартока (мадяра). 3) Панчо Владігерова (болгарина). 4) Міклоша Рози (американця). 5) Миколи Петренка (українка) і 6) Ніколая Лапогнікова (американського росіянина).

З цього репертуару композиторів знавий було лише голосне привітання мадяра Б. Бартока, композита вже не молодого, що пройшов не малий та й не простий шлях творчості і під час цієї війни опинився в Америці. Фахова музична критика не вагається прикладати до цього імені занедало обов'язуючий епітет "геніальний". І, за виявком (все ж таки "рідного") Петренка, "Румунські танці" Б. Бартока зробили найвсерайше враження, хоч сильні фразети були і у Славенського і у Владігерова. Проте, на смак "невітаменного", у цих останніх ці фразети вдалася малопопулярними з цілістю, мало органічними.

Оскільки прагадується, творчий шлях Белі Бартока, до довгих маніпляцій, по освоєнні механічно композиторської, починавши відчувати і той фольклор, і ту невольну, але справжню мадярськість. І відчувати гостріше, запинивши аніж навіть в класичній шоло мадярськості "Другі Рапсодії". Листа чи в "Шостому мадярському танці" Щарова Проте, нефахівцями іза-

теми потрібні, теми важливі, теми життєвої ваги. Але не теми для одного твору на 120 сторінок — мистецького твору.

Безперечно, свою пропагандивну роль серед українського читача "Морітурі" виконують. Але вони не матимуть через неспрашованість трьох Багряних світового резонансу, який мав, наприклад, Кестлерів твір "Тьма опівдні", де взято одну з тем твору Багряного. А школа, бо Багряний міг би сказати світові більше, ніж журналіст Кестлер, і міг би сказати це — мити певні цього — поетичніше і краще. Потрібні для цього: продуманість, віддаль, спокій, витримка. Темперамент — добра річ. Але написане під впливом темпераменту вимагає тверезих висловлювань і переставлень. Цього бракує в "Морітурі": того своєю, з яким Штурман, щоб загартуватися, методично й спокійно прилашнує собі рука. Інакше це називається: в зустрічі трьох Багряних папувати новини поет.

Звичайно трудно в цьому творі Б. Бартока розібратися, хоча б вже з огляду на складованість фольклорних елементів: мадяр пише на румунську тему, в уповільненій ритміці, в мірно насичених барвах, в майже іррипії, аж задумно-гаремній атмосфері "Румунських танців" Бартока відчуватися, перш за все, щось неповторно-своєрідне, щось глибоко "орієнтальне".

І загальний підсумок був такий, що саме тюркським орієнталізм домінував не лише на "Румунських танцях" Б. Бартока, а майже на всіх представниках модерної музики цього концерту, що переважно репрезентували музику балканську.

III

Як же на цій "балканській" тлі представлявся наш Микола Петренко? Треба одразу ж ствердити, що з того домінуючого на концерті "орієнталізму" Петренко цілком виразно "випадає". І дуже характерно що — як і на іншому концерті Ю. Арбатського, де він також грав Петренка перед ширшою німецькою аудиторією, — публіка і тут вимагала повторення речей Петренка і була ним помітно зацікавлена.

Воно й не дивно. При всій своїй "модерності", музика Петренка не має того нимізмованого характеру, що так притаманний не лише учням Шьонберга, а й епігонам Стравинського.

Тема "Сонати" Петренка була задумано-проста й природньо-нестандартна: щось від ранньої думи XV. XVI століття, щось від старовинної народньої пісні, льонь стеновою в своїм задумі. Композитор подає ту тему ледве заміненою, — незакінченою музичною фразою. Але подає так, що вже від першого тону, від першої ноти стає ясним, що це — "рідне", своє, таке, що не сплутаєш з іншим. Хоч з тим іншим композитором зачувалася технічна, ледні властивості музичного письма, може й стиль композицій — тим більш у виконавці піаніста — ентузіаста модерності, що безумовно наголошував у своїм виконанні саме "модерні" моменти в творі Петренка.

І тут насувалася саме та думка, що й при слуханні Бартока: розкриття власне "фольклорних" глибок українськості в музиці, глибин, що їх не могли загаломити ні поточна мода, ні чужа школа в підручній на Першій світовій війні (і напередодні Другої) — Європі, ні врешті факт еміграції, що цує товмати і обезбарвлює мистецтво майже усвідомо для цього самого. Всі ці фактори шибі сповзлили по поверхні творчої істоти Петренка, не дігнувши й глибини.

Тут усею аналогією з тим відрадним явищем, що — всупереч систематичному в умовах СССР нищенням людської особистості — серце українськості, як спостерігаємо це у представниках "другої" нашої еміграції, — згадувалася українськості, як було від віків і тисячоліть.

Як це було (15 років тому)

(Закінчення з 3-ї стор.)

— "Історія" його дуже нескладна. Напочатку революції він воював у складі австрійських, а потім українських загонів. Потім, не схотівши служити Польщі, виїхав до Канади, де закінчив свою освіту і поступово пішов угору "по партійній лінії" — аж до посади Секретаря ЦК компартії Канади...

— Напочатку 1933 року його дружині, ченці з походження, запропоновано посаду директора чеської середньої школи на Тракторбуді, в йому — ледшій англійської мови при Харківському Університеті... Вони радо погодилися, приїздили, влаштувалися...

— 6-го листопада на "вечері трьох поколінь" він робив в Університеті доповідь про становище за кордоном та шанси на комуністичну революцію в Канаді.

— 7-го приїзав демонстрантів з Бальково ВШУ, а сьогодні...

— Все, що ти робив, товаришочку, буде лише маскуванням! — відсумовує інженер. Ти був у лавах січових стрільців, борюва праги комуністичного ладу, пробрався до лав компартії, а ово Революції введє це недрібно за тобою стежило... Та, що сталося сьогодні, є лише логічне завершення кар'єри воюва народу — шпигуна всесвітньої буржуазії, — говорюмо ми.

— Дуришні... несамоовито кричить білозад... Я скаржитимуся! Я писатиму до Комінтерну!

— Ось як поїдеш на 16 років на в'язень, то швидко там охолонеш, — фанатично каже Язовий.

Знову бризкіт у коридорі... Нова постать на порозі — юнак, років 20-25... Тихенько входить він, здригаючись від грюкоту дверей, що їх засовують та замикають...

Та ж розмова і те ж становище, тільки на цей раз маємо справу з секретарем комсомолу Західної України, якого викликали "для відчиту" до совєтського посольства в Берліні, де його "приголубили" та запропонували поїхати на Кавказ відпочити...

6-го приїхав він звідати до Харкова, 7-го вітав демонстрацію з Бальково ЦК ЛКСМУ, а сьогодні — викинуто його до нашої компанії.

— Та-а-а — тигнемо ми, — знову шпигун міжнародної буржуазії ввіймався!

— А дозвольте вас запитати, — каже Язовий, — як ідуть справи комсомольські у польському підпіллі? Як ідуться друзям моім? — і він називає низку імен відповідальних діячів закордону.

— Та хто ви такий? — питає той, — що так добре обізнаний у наших справах?..

— Я — Язовий, — дупне спокійна відповідь.

— Ви — Язовий?.. — зривається той з ліжка — перший секретар і організатор комсомолу Галичини часів громадянської війни...

— Ось це дійсно логічне завершення кола революції!.. — підсумовує інженер — перший та останній секретарі комсомолу Галичини зустрілися в камері ч. 38 Спецкорпусу ГПУ УССР!

— Не знаючи це, що скаже тобі слідчий, дізналися ми сьогодні, що вся твоя попередня робота йшла виключно на користь міжнародної буржуазії, а всі твої всереві промови на з'їздах та конференціях були лише "маскуванням", брехнею та спробами завести робітничо-селянські маси на невірний шлях!.. — гірко кепкуємо ми.

Багато письменників, академіків, членів "Реврад", професорів, учителів, духових осіб, колгоспників, інженерів, робітників — найбільш активних представників найрізноманітніших кіл українського суспільства пройшло через Спецкорпус ГПУ... То були найактивніші наші діячі, які намагалися віддати на загальну користь не абиякий досвід, що вони його набули за 15 років роботи в умовах совєтського "раю"...

Скільки їх було зліквідовано — про те знають лише підвали НКВД... Скільки їх поїхало на Шаніч — про те знають безмежні простори Карелії, Ухто-Печори, Колими та інших місць "особих зон"...

Неможливо важкі умови роботи на "соцбудівничстві" викликали критичне ставлення до совєтської дійсності, а критика є найбільшим злочинним в СССР — там можна лише мовчати та дякувати "наймірнішому" за "щастливу життя", а цього саме Україна і не схотіла робити, залишаючись все тим же "вічним революціонером", який вона була, як є і сьогодні, протигорського свого багатостраждального історичного життєвого шляху!

З українського життя

Адвокат д-р Роман І. Смух у Мюнхені

Цяма дитина, майже після місячного свого перебування в США і довгих нарад з Дирекцією ЗУАД Комітету в Філадельфії та урядовими чиновниками, повернувся до Німеччини і приступив до своєї праці в Мюнхені представник ЗУАДК на Західно Європу адв. д-р Роман І. Смух.

Як відомо, він їздив до США, щоб скласти Дирекції ЗУАДК докладний звіт про свою дотеперішню діяльність у Західній Європі і висвітлити важливі справи, зв'язані з переселенням українських скитальців до США на підставі нового імміграційного закону. Після приїзду до Мюнхена д-р Роман І. Смух дав ряд важливих нарад з відповідальними члениками організованого українського життя в різних справах.

У вчорашньому нараді і дискусії, що їх мав д-р Р. І. Смух, виявилось, що перед українським громадянством у США і в Європі стоїть чимало важливих завдань, від яких найближчим часом залежатиме розмір і темпи переселення наших скитальців за межі Німеччини.

Перше важливе завдання, з яким тепер займається ЗУАДК та всі українські громадські і культурно-державні організації в США — це підшукати, зібрати і забезпечити якнайбільше помешкань та місць праці для наших скитальців, що мають емігрувати до США. Від того, скільки місць буде знайдено й забезпечено, залежатиме, яку квоту ми, українці, здобудемо при переселенні до США 205 000 скитальців. Відповідно широку акцію вже провадить ЗУАДК у всіх штатах США, нашим скитальцям треба її підтримати через своїх рідних та знайомих. Безперечно, багато в цій справі можуть і повинні допомогти наші кошичні скитальці, що прибули недовго до США. Тут перед нами дорога відкриття і все залежить від нашої посідовної ваги й енергії.

Друге важливе завдання, яким треба зайнятися за океаном і тут в Європі — це скоординувати свої сили, намагання і свою політику з різними чужинськими допомогними і харитативними організаціями і комітетами, щоб за їх допомогою поширити розміри переселення наших людей не тільки до США, а й до інших позаявроспейських країн. Іншими словами, треба якнайбільше поширити фронт своєї допомогової праці і діяти не тільки самими, а й, можливо, разом з іншими.

Готуючись до еміграції до США, ми в цей же час повинні максимално використовувати всі наші можливості для переселення наших людей не тільки до США, але й до Канади, до країн Південної Америки, в першу чергу до Аргентини. Одним словом, ми не сміємо і не маємо права нехтувати всякою нагодою для переселення нашої еміграції до названих країн, а, навпаки, всіма силами старатися таку нагоду здобути й якнайбільше використовувати.

Нарешті, останнє — валютна реформа боляче вдарила матеріально наших скитальців, що досі жили приватно по містах і селах Німеччини і часто заробляли собі і своїм рідним важкою працею гроші на прожиття. Ім тепер важко живеться. Старанням представництва ЗУАДК повинно бути — допомогти їм одержати якнайшвидше матеріальну допомогу ІРО, тобто працю і поселити в таборах.

ЗУАДК поширює допомогу європейським скитальцям

Рада директорів ЗУАДКомітету, що відбулася 11. липня 1948 р. у Філадельфії, після заслухання зві-

тів Екзекутивної та Контрольної Комісії, висловила Екзекутиві — Екзекутивному директору п. д-р Галапові і директорові на Західно Європу п. адвокатові д-рові Р. І. Смукові — повне признання за їх працю та схвалила найкращий і вже виконуваний план роботи в справі допомоги і переселення наших скитальців, закликаючи все американо-українське громадянство всіма засобами підтримати заходи ЗУАДК. Вона ухвалила:

- 1) організувати переселенні осередки в усіх злучених штатах для допомоги переселенню;
- 2) перевести негайно статистику помешкань і праці в злучених штатах;
- 3) зв'язати місцеві переселенні осередки з урядами штатів;
- 4) перевести збірку на фонд допомоги за співпрацею усіх громадян;
- 5) скріпити нашу європейську місію для праці в переселенні до США, Канади та Південної Америки;
- 6) скріпити співпрацю з Канадським Допомоговим Комітетом та Канадською місією в британській зоні.

ЗУАДК поширює допомогу європейським скитальцям

Рада директорів ЗУАДКомітету, що відбулася 11. липня 1948 р. у Філадельфії, після заслухання зві-

Кілька слів...

(З приводу прем'єри драми Ів. Тобілевича „Бурлака“ — 1. 8. 48. Новий Ульм, театр „Розвага“, режисер І. Божко, декорації Л. Василів)

При всій неокресленості творчого профілю молодого театру „Розвага“ саід віддати належне його режисерам. Вони уміють із старого побутового репертуару взяти до опрацювання п'єсу, яка ідеєю та її співвідносинами дієвих осіб — мешкальців дореволюційного села — має немало сільського... з нашою емігрантською дійсністю, з співвідносинами „дієвих осіб“... у таборах ДП.

— Час дії драми „Бурлака“ віддалений від сучасності, — говорить режисер п'єси, — проте і в нашій дії зустрінете подібних тищ. Вони, правда, не звуться старийними, писарями, сотськими. Вони носять інші назви-титули, та, щоб „внести їх на чисту воду“, потрібні, як і колись, невтомні шукачі правди типу Тобілевичевого Бурлаки...

Деякий схематизм і розтигненість п'єси режисурі вдало частково перебороти. Цьому немало сприяло декоративне оформлення малаира Л. Василіва. Зняття передньої стінки хати, з метою подати глядачеві в одному зоровому плані дії всередині „волосяного правління“ і — на площі, перед ним, — дало можливість не міняти декораций на протязі 4-х діїв і обійтись двома антрактами — між 2-ою і 3-ою

дiями та між 4-ою і 5-ою, коли треба було перетворити „полюсть“ на селянську хату-мешкання.

Щодо виконання ролей, — вражала, особливо в перших двох діях п'єси, відсутність у Бурлаки (арт. П. Прокопів) простота, людяності, чужості, натомість — наявність псевдо-трагічного театрального патосу. З поміж інших виконавців (що в основному всі буди на своїх місцях) приємне враження справила арт. Даць в ролі Галі, зробивши значні кроки, порівняно до попередніх її ролей — в напрямку широкого розкриття виконаного нею образу сільської дівчинки-красуни, дочки бідної вдови.

Зет.

Ченють на Відповідь ЦПУЕ

Фейлетон „Перальні люди“, написаний на підставі десятих листів, викликає цілу низку запитів од читачів, що просять повідомити, які заходи вівало ЦПУЕ в справі події у Корнберзі.

Резація цим тижном переказ запит читачів до ЦПУЕ і просять нашу громадську центральну дату через газету своє висловлення.

дали посилати на цей з'їзд когось із своїх москвичів. Пенна річ — він Отож, Борзенко поспішає до Београду, заходить до залу з'їзду, сідає там за кореспондентський стіл, виймає з кишені автоматичну ручку з пером і відразу ж строчить до Москви кореспонденцію, в якій, між іншим, пише:

„5-ий З'їзд Югославської комуністичної партії відбувається під величезним тиском тіговських шнчарів...“

Другого дня ця кореспонденція Борзенкова з'явилася в сторінках московської „Правди“. Довідавшись про неї, керівники Югославської комуністичної партії давали інформації про неї присутніх на з'їзді. Ми — аничари! У залі знялося одностайне обурення, залунали вигуки — Брехня!.. „Правда“ в негідний спосіб оббрікує нашу партію!..

Конфуз! Скандал! Та ще який скандал! Де ж пак: югославські комуністи, що ще й у колодочці як саід не вбачили, завдають центральному організації ЦК ВКП б брехню.

А як же себе почував на цей час товариш Борзенко? Так, як тільки може почувати себе людина, що „підлетіла на сто метрів угору, залурилася шістдесят метрів угору, ударилася ногами об дно, вилазяться, вилізла на поверхню“. Та чого б же йому журитися? Досі його

знали тільки в Советському Союзі а тепер про його кореспонденцію заговорили світова преса.

У когось може виникнути запитання: чи не влетить Борзенкові за ту кореспонденцію від редакції „Правди“? Будьте певні — нічого-сінько йому не буде. Аджеж „Правда“ і сама десь-у-десь наше неправду. Чого б же вона карала свого виконавця? Не покарає!

Така журналістична кар'єра товариша Борзенка. П. БУНЧУК

Концерт Ганни Шерей

Біла сдобна сукия, золотаве волосся, букети троянд, прекрасні пісні і романси, повна зала слухачів, оплески, подяки, музика, невідміні сльози від сузних пісень, усмішки від веселих — хто сказав, що грошова реформа убіє наше громадське і національно-культурне життя?

25 липня в Майн-Кастелі Ганна Шерей виступила в новому репертуарі з новим акомпаніатором Ольгою Барвицькою, давши концерт на користь хворих на туберкульозу.

В першому відділі артистка співала українські романси, часто мало відомі широкому загалові. Чистий глибокий альт, майстерний драматизм виконання, прекрасний м'який супровід роялю і нові мелодії зразу стають улюбленими. Артистське все вдається і ніжна мелодія „Сумної провесни“ (Слова Лесі Українки, муз. Лисенка), і жартівлива „Зозулька“, створена нашим сучасником Грудіям, і європейський романс „Ти не прийшов“ на слова Олеса того ж композитора, і „Пісня“ нашого сюртата-ДП, студента Гайдельберзької консерваторії, Білогруда. Неперевершена є співачка там, де звучить глибокий трагізм.

Треба сподіватися, що Ганна Шерей виступить у новому репертуарі і в інших таборах.

Л. ДРАЖЕВСЬКА

Від Президії ЦПУЕ

Грошова реформа тяжко відбилася на матеріальному сталі української еміграції в Німеччині в настільки звільнення з праці в німецьких підприємствах в першу чергу чужинців. Щоб зменшити тягар цієї реформи, ЦПУЕ вживає заходів, зокрема ставити питання перед відповідними чинниками про прийняття на працю до американських установ українських ДП та втілчів. В таборах є також можливість більш справедливо розподілити заробітню платню, яку сплачує ІРО за рахунок бюргермаїстрів.

В зв'язку з цим Управа ЦПУЕ на своєму Пленарному Засіданні дня 8.УІІ. 1948 р. прийняла постанову про те, що в таборах не можуть одержувати заробітньої плати від бюргермаїстрів по кілька членів одної родини. Платним в таборній адміністрації та Управі може бути тільки один член родини.

Таборові Ради повинні вжити негайних заходів до виконання згаданої постанови Управи ЦПУЕ.

ПРЕЗИДІЯ ЦПУЕ

Гієсея. Так виглядають англійські бочки.

ХРОНІКА

Черткові тримісячні фахові курси ІРО в Люді гебураї нещодавно розпочали працю. Понад триста днів різних національностей проходять вишші як теоретичні, так і практичні по відділах спосарсько-му, токарському, текстильному, автогенному, автономічному, шевському, столярському, музичному та склярів. Курсанти забезпечені гуртожитками та харчуванням.

Громадський вплив, по відкритті в українському таборі в Цуффенгаузені широкого розгорузу своєю працею серед таборців. За три тижні свого існування влаштовано низку цікавих рефератів, концертів, відкриттів, що привабили багато слухачів. Управу клубу очолює д-р Пенко. Останній був реферат Ф. Дуаха на тему „З чим ми мусямо боротися“ (потреба рішучої боротьби з нечесністю, злодіємством у нашому середовищі).

17. VI. до Регенсбургського табору авітаві ген. П. Шандрук, який в театральній залі оселі наголосив доповідь на тему „Види майбутньої війни і українська військова доктрина“. Дуже цікава, інформова, та і змістовна доповідь зробила на чисельну збірану аудиторію глибоке враження. Служа хіба реферату: шан. автор, як відомо, легкомисль загрозу для нілості укр. ентографічної території, крім Москви червоної і білої, з боку Польщі, яка устами своєї політ. емігрантів ще досі у своїй перенавмій більшовиїсті стоїть за сталовищі кордоном 1939 р. і то без різниці політичних переконань, від шовіністичної елеленії та ОНР та „ліберальної“ санайї до соціаліста.

Уневажнювання виборів до таборної і обласної ради в оселі Гантгофершайдінг Регенсбург. У цих виборах понад 2/3 мандатів „здобуо“ список ч. 1 (блок націоналістів з ОУН з ішими право-наставлянами, переважно безпартійними), решту — списки ч. 2 т. зв. Укр. Християнського Об'єднання, ч. 3 — Громадськ. Правозахорку (соц.) та ч. 3 — російській список

Річні збори відділу Союзу Українських Ветеранів в Нюрнберзі відкрився 25 липня ц. р. Збори відіслали привітальні телеграми Президії Української Національної Ради, Панові Президентові УНР та Голові Виконного Органу — засідатчому відділу українських ветеранів (деї самостійності й соборності та готовістю на перший поклик стати під прапора боротьби за здійснення наших ідеалів).

Переселенчі вісті

ДП, які мешкали до 1. січня 1948 р. не в таборах ІРО, мають також право на переселення до США, але в другу чергу.

Куди звертатися, щоб одержати працю допомогоного робітника при американській армії? На таку запитання відповів П. Фуллер: „Звертайтеся до найближчого до васшого перебування цивільного відділу праці при військовому уряді (Civilian Labor Office, Militaryregierung). ІРО завжди в цьому вам готове допомогти“.

На запитання, чи можуть допомогові організації а - за океану переселити через ІРО гроші, одна з представників ІРО на пресконференції заявив, що допомогові організації можуть переселити лише зарплати та одмовні пакунок.

В США право доступу до кораблів і портів для аустрич. імігрантів мають лише представництва тих організацій, які спроставують нових імігрантів до країн.

ІРО повідомляє, що відвідувач і родина, основні працівники яких виїхали вже до Австралії будуть незабаром гуді переїздом. В Лейде вже затвердженою першою списком із іміграції.

Кар'єра товариша Борзенка

До війни Сергія Борзенка майже ніхто не знав. Новелі, що він їх пробував писати, були такі недосконалі, що не витримували найелементарнішої критики. Тільки коли після війни Борзенкові щастило залурилувати в „Соціалістичній Харківщині“ свої дописи, з яких читач шел обласної газети і знав про існування на світі такого автора.

Та ось розпочалася війна. Безталанний автор, очевидчич, як кореспондент, потрапив на фронт. Згодом чудом: Сергій Борзенко — герой Советського Союзу. Відтоді, звісна річ, ніхто вже не вагаювався заперечувати його шістьмазницької славети. Року 1945 виходять другий книжка Борзенкових фронтоних нарадів під назвою „Тамань“. У вчорній „Десант у Криму“ показало, як мотобот, натрапивши на війну, являється в повітря. Живим залишился тільки один червонофлотець. Його приятельно. Щоб показати „геройське советське люди“, автор складає в уста червонофлотчичи ось таку розповідь про щойно пережите:

„Піднявудю мена на сто метрів угору, потім шістдесят метрів угору, ударилася ногами об дно, вилазяться, вилізла на поверхню, двалася — самі тищя!“

Як могла людина підлетіти на сто метрів угору, потім залурилося на шістдесят метрів угору, ударилася ногами об дно, вилазяться, вилізла на поверхню, двалася — самі тищя? Таку дієвідповідність між напясати тільки герой Советського Союзу Сергій Борзенко. Та щого мало: рецензент журналу „Дніпро“, розглядаючи книжку Борзенкових варісів, про згаданий щойно нами рядки написав таке:

„Така сама знебага до смерті і фалатична віра в життя характерна для самого автора“ („Дніпро“, 1945, кн. 4).

Звісно, після такої рецензії й атестації його особи Борзенко став рости мов на дріжджах. Відтепер його кореспонденції звичайно не тільки в харківській „Соціалістичній Харківщині“, а й на сторінках московської „Правди“. Одно слово, Борзенко кийшов на журналіста йому набути ще й усесвітньої слави. Однак довго не довдалося й цього чечати.

Югославія з якогось часу почала готуватися до з'їзду своєї компартії. Московський „Правді“, після того як компартія Югославія не посаталася Комінформу, не вина-

Поль Едвард залишив посаду директора ІРО

Як повідомляє „Нью-Йорк Геральд Трибюн“ за 26. 7. — Поль Едвард, директор Головної Квартири ІРО на американську зону Німеччини, та П. Сузертленд Делангер, шеф відділу інформації — залишили свої посади.

Причина їх відходу не подається. Прийняття їх заміни Вілльям Тау, генеральний секретар, похвалив їх працю, надто їх програму щодо переселення ДП до інших країн.

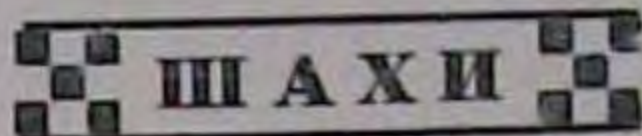
До того, як буде призначений новий директор ІРО на американську зону, обов'язки його виконуватиме ц. Ендрі Дави, що тепер працює як командир відділу осіб.

СПОРТ

Про світову олімпіяду

29. 7. 1948 р. в присутності 85 000 глядачів відкрито чотирнадцяту всесвітню олімпіяду. В цей день в Лондоні було велике поздравлення. Зайнявши з раннього ранку поспішали до стадіону Вемблей. Сходить сонце. Королівська кавалерія і бригада капелі на місцях. Все очікує прибуття королів. В 15,30 год. доходить до кульмінаційної точки. Прибуває міжнародний олімпійський комітет з англійським організаційним комітетом та лордом Бурґей — олімпійцем з 1928 р. Всі вони займають місця під приготуванням королівських багдахівом. Чути звуки національного гімну, потім мовчанка — на стадіоні з'являється король і королева, в товаристві королеви — матері, принцеси Маргарети та високопоставлених гостей.

раїн — 7,53,5; Довгтас — США — 7,54; Вейт — США — 7,45; Ааслофн — Англія — 7,27; Бамініо — Франція — 7,07(С. Р. Овенс США — 8,13; О. Р. Овенс — США — 8,06; р. р. Стрітас — США — 7,97).

Наука про опозицію (Продовження)

Помічена діаграма вказує, що чорний мусить програти, тому що не може своєчасно зайняти відповідного поля, конченого при далекій опозиції.

близької опозиції і звести партію в нічию, тому вибирає далеку опозицію.

- Починаючи, чорні - вигравать.
1. Кр g2—h1
 2. Кр h1—h2
 3. Кр h2—g3
 4. Кр g3—h3
 5. Кр h3—h2
 6. Кд h2—g3
- Такий чином, білі мають можливість використання трикутника, тобто — зайняти відповідні поля і звести партію в нічию.
1. Кр g2—f1 (близька опозиція) програс білий, бо буде змушений до здачі опозиції.
1. Кр g2—f1
 2. Кр f1—f2
 3. Кр f2—f1
 4. Кр f1—g2
 5. Кр g2—g3
 6. Кр g3—g4
 7. Кр g4×g5
- Чорним залишилася бічна опозиція.
1. Кр d1—d2
 2. Кр d2—d3
 3. Кр d3—e3
 4. Кр e3—e2
 5. Кр e2—e1
 6. Кр e1—e2
 7. Кр e2×e3
- і вигравать чорні.
- (далі буде) М. Зе-к.

- Однаково, хто має хід—вигравать білий:
1. Кр b6—a6
 2. Кр a6—a7
 3. Кра7—b7
 4. Кр b7—c8
 5. Кр d6—e6
 6. Кр e6—d7
 7. Кр d7—d8
- Однаково, хто має хід—вигравать білий:
- Хід білий:
1. Кр b6—a6
 2. Кр a6—a7
- Чорний не може зайняти відповідного поля e7 і тому змушений здати опозицію.

Виграс партію в той же спосіб, як при попередній опозиції.

На сльдуоючій діаграмі білий має один пішака менше і, здавалося б, що програс. Незалежно від того, може осягнути ремі.

1. Кр g2—h1 з огляду на положення пішака, білий не може осягнути

Дефіляда кінного поєму Запорізької дивізії в 1918 р. (З книги «Українські збройні сили» З. Стефаніва).

Дещо про модерну музику

(Закінчення з 4-ї стор.)

IV

Які висновки з концерту в цілому?

Сучасна музика, як і інші роди мистецтва й творчості — перебуває в глибокій кризі і то не відносно, а від десятиліть. І Шьонберг, і Стравинський завели музику в сліпий куток, з якого, здавалося, немає виходу, бо не може бути виходом навіть славнозвісний «поворот» Стравинського до Баха й початків класичної музики. Механічний «поворот» не допомагає. Треба так само творчо і так само органічно заночаткувати нову лобу, як по-своєму творчо і по-своєму органічно починався упадок попередньої.

Делікатна французька рослина, під чужим небом і на піщаних мазовецьких ґрунті Польщі посаджена — Фредерік Шопен — був гою перший, — що своїм вестримим і пересиченим різними ялами романтизмом — захитав, відмишував і по-своєму «отруїв» величний світ музики Бетговена. І світ той почав неухильно й поступово руйнуватися й розпоршуватись. Ставати чимсь чужим і майже «нерозумним». Втрачалось навіть саме відчуття великих класиків, цілком рівнобачне до того, як втрачалось відчуття Шекспіра, відчуття класичного роману, відчуття античної класики чи будови.

На це не пологий ні натуралізм,

ні т. зв. реалізм (винахід, здається, іствано-російський), ні експресіонізм чи навіть неокласична спроба (що вповні вдалась — на щастя і завдяки цілому комплексу причин — лише в нашій поезії). Всі ці «ізми» були етапами процесу, то його розпочав войовничий, вибухово-революційний «класичний» Романтизм XIX ст. і довів його неухильно до кінця.

В музиці це з певним упрощенням виглядало б так, що Шопен зродив Скрыбина, Скрыбин—Шьонберга, Шьонберг — Стравинського... ad infinitum.

І хто знає, чи не творчості Бартока і — коли пощастить спопуляризувати Петренка, нашого незнамого широкій громадї композита — дано буде вказати вихід: через фольклор «до джерел», до національних покладав, до творчо — національних глибини.

Там рятунок, і звідтіль може прийти початок.

Е. М.

Близькі висліди для Америки

Біг на 100 метрів. Лізлард—США 10,3; Явель—США—10,4; Ля Беак — Панама—10,6; Нані—Корковдате — Англія—10,5; Паттон — США—10,7; Байлей—Англія—10,8; С. Р. Овенс—США—20,2; О. Р. Овенс США—10,3, р. р. Еельс—США—10,2;

Марш на 50 кілометрів. Льонгрин—Швеція 4: 41,52; Додель—Швайцарія 4:48,17; Йонсон — Англія—4: 48,31; Брун—Норвегія—4:53,18; Марцінсан—Англія 4:53,58; Бюрстром—Швеція 4:56,43; О. Р. Вітльок—Англія—4:30.

Метання молотом. Немет—Угорщина — 56,09; Дубінін — Югославія— 54,27; Беннетт — США — 53,73; Фельтон—США—53,66; Тамлінен Фінляндія—53,08; С. Р. Бляк—Німеччина— 59,00; (І. Р. Гайн—Німеччина—56,49; р. р. Немет—Мадридщина—29,20);

Скок в далечні (чоловчи); Стелле—США—7,82,5; Брупе—Авст-

Розшуки

— Сина Кочергу Івана шукає Кочерга Дмитро. Хто знає про його долю, прошу сповістити на «Українські Вісті». 614-3

— Розшукую односельчанина Уліана Басок з села Онисима, з котрим і розлучився в м. Дубно (Волин) дни 15. 12. 1943 р. По адресу зголоситися до «Українських Вістей». —1

ЧОРНА ПУРГА (із спогадів)

Д. Коларгоніць

ВАГАННЯ

На третій після Іварки станку вони мали короткий біг з п'ятьма вохрищами. Справа була не проста — на них приготували паству. Взявши собі за правило, для певности успіху, не оминаючи ворота і шагривати його в біг з тактичними втягачі і на пів раз пішла саме в ту хату, де мешкала озброєна вохриська залоза. Там застали вони тільки двоє вохрищів, які відразу здали зброю і навіть дуже гостинно приймали втягачів. На столі з'явилась сало, шинка, сардинки, і горілка. Хоч така гостинність ворогів зразу ж насторожила Бакалана й Вовка, але зміучений врані і голодні, вони охоче випили по чайній шклянці горілки і палянки на Іву. Вони відмовились від дальших шклянок, бо чекали якоїсь грічної відповіданки. За Івкою зіркувалися, на станку мусіло бути більше стрільців, і вони були дуже незвично вражені, коли в хаті застали тільки двоє.

Один із присутніх вохрищів уже пробивав розпоритися, куди хлопці пішли? Чортові в пельку. На Великій Землі, на Україні більше відважні і в'язались, як тут — на півночі. Чи не лише хлопцями займає на мислості тутешньої влади в Туруханську? Іх амнестувать. Стрілень сал бачив у Туруханську отаєних встановлених втягачів, якім дозволили «вольне поселення». Ще в родини викликала до себе. Чи хлопці мають вдома жінок і дітей?

Бакалан уважно вслухався і спостерігав багату вохрищів. Але Вовк обирає цю (як його викладав) «проблему» заміною, що коли зараз хто-небудь із надвору нападє зі зброєю, то за відсутности перших хлопців сал два вохрищів. По цих словах пішли у сніг і замкнули двері.

В хаті замкнулася тільки найменша, шахтучка, гітцова лише...

Звукань-ка голосів стук у двері, а крім цього вистало надвору загалам в хату шахо-рушачів. Троє вохрищів молчаливо залозвору — залясла і вийшли з хати ніби ніщо зброю. Хлопці стривали трохи довше говоривши, але Воге заспокоєно іх ресоний шорох

двома пострілами з пістоли і кішкою стрибнув до стінки під вікно. Заторохотіла перестрілка, під час якої Бакалан виліз на горіше і відтіла влучив ще одного вохрища. Цим несподіваним для вохрищів ударом скористався Вовк; швалявся крізь вікно палір просто на затасного під стіною вохрища і повалив його на землю ударом не то кулака не то колодочки пістоля. П'ятий вохрищець уже тікав до лсу, але на команду Бакалана став і підняв руки. Його обеззброили і пустили. Все це тривало яких три хвилини.

Після такої небажано «микрої» роботи хлопці не хотіли ні їсти, ні пити, ні спочивати. Населення тріох хат розбіглося в ліс. Четверо обитих і перебіжаних «п'ятих» разили погляд Бакалана. Вовк швидко нахлав в рюкзаки Іву, зібрав у мертвих і живих патрони та сказав Бакаланові узяти дві пари чобіт. Вони поспішили в тайгу, тікаючи від людей і крові. Там у темній хмарчій вони зроблять собі куряні і відпочинуть хоч один день. Вони мусять відсвятити свої сили до чергового бою.

— Тепер відступати нікуди, — говорив Бакалан. — Тепер за нами перші збавства представників влади, і нас чекає або смерть або воля.

Другого дня врані вони сиділи біля свого памету. Над багаттям у казанку кипіло м'ясо забитої Бакаланом кози. Посиділа, спакували речі, усье час одмакуючись від комарів. За неписаним звичаєм предків перед тим, як вирушити, ринили «посидіти». Бакалан чергується що вогню в паралу «бойового штабу».

Що ж робити далі? Хіба можна з такими богами йти аж на Велику Землю?

Бакалан ставив ці питання. Є денні, на його думку, тепер тільки дві можливості (крім третьої, що й вони не припускали й на хвилинку — злетіти). Перша можливість: зйти далеко вглиб тайги, збудувати хату і жити зирем серед зирів. В Норильську серед в'язнів ходили чутки про «бар'зана від чього сім'я село» в табу-

нах тайги, деє між Лєвою і Єнісеєм. Того села ніхто ніколи не бачив, його нема ні в даному державному реєстрі СССР, воно не підлягає заводному районукомкомів, жадною НКВД. Хто до нього заблукає — там і зшастєся. Люди того села відмовились од світу, вєлає ні стежки, ні доріжки до нього. Ім нібито й добре. Може й так — хто може те знати? У них — жінки, діти. Вони не самотні. Але що ж то за життя двома молодим парубкам у зеленій безмежній таємній тормі без стін? Ні, Вовк рішуче тієї думки, що це щастя не для них. Це ж не наші ліси-парки, ясні, розлогі, людські. Це, брат, тайга, де дерево лізе на дерево, де тїсно, як у мішку з коштовною, а краю ніколи не сягнуть. Зирча хмарчєча, в якій навіть наш чорт не добре толку. Вовк хчан на такий діє! (І сипав на шого багатопереході лагерні лайки).

Бакалан не спечечався з побратимом. Але він бачив і другу можливість: не в крапому світлі. Легко сказати з боєм їти ще яких 2 000 кілометрів до Красноярську! А дійш — і вкрад спіймають, і чужий паспорт не вригне, коли скрізь мають відбитки твоїх пальців.

— Чи не времось ми з тобою голою сєнною проти Іжака? Бакалан винустив цю фразу просто в землю, уткнувшись обличчям в траву. Його слова прозвучали для Вовка, очевидно, певно, гаухо і неймовірно.

— До кого ти там бурмоуєш? Чи не до команди?

Вовк лежав голицєрева, голова його обернулася до Бакалана. Крізь траву він бачив руське волосся і гострий профіляв друга. Яструбиний ніс тепер не мавшая загонисто повітря, як завжди, а ніби заплятаво наставився в землю. До очей радіосюми зблизка зморшки, очі уперто-байдуже ширались в землю. Вовкові на мить здавалося, що розумний Бакалан далеко-далєко від нього, і що по тільки тиль друга маячить за хмарною травою парослі.

— Я і кажу, що так далеко ми не пройдемо.

— Дрейфанг? Бакалан шіднув на собі погляд товариша.

Трагічна і передчасна смерть забрала від нас любу дружину й матусю

д-ра Зіру Володимирівну КОЗАН-ГРУЩЕНКО,

народилу 1 серпня 1903 р. в с. Коробелиші на Поділлі.

Страшний сердє, сповише лобом до Рідного Краю, лигло на спочивоку у чужу землю на кладовищі Фрідрихсфорт у Кієво, 28. 7. 43.

Прійати горем—чоловік і діти

До українців Англії!

Українська книгарня і видавничтво в Лондоні приймє передплату з 1 червня 1948 р. на часопис «Українські Вісті», що виходить в Німеччині. Місячна передплата 3 шлінґи, на 3 міс. — 9 шлінґів, на 6 міс. — 18 шлінґів. Ціна одного номера — 4 пенс.

Передплату вислати поштою на адресу: Ukrainian Booksellers and Publishers 49 Linden Gardens, London W 2.

Часопис передплатникам буде висланий безпосередньо видавничтвом «Українських Вістей» після одержання грошей, переказаних на адресу книгарні в Лондоні.

Administration „Ukrainski Wisti“, Neu-Ulm a. Donau, Ludwigstraße 10, Germany, US-Zone.

Оголошення

Цим повідомляємо наших передплатників, коопортєрів і тих, що бажали б передплатити «Українські Вісті» до Бєльґії, що нашла уювоважєнє в Бєльґіїє Mr. Fedir Bolko, 38 Icuе, Louvrex Liège, Belgique.

Гроші пересилати поштовою переказом на таку адресу: N. C. D. 381 475 à la banque de la Société Générale de Belgique, Agence de Sta. Veronique, Compto Cheques Postaux 440.

Передплата: на 1 місяць становить 24 франка на 3 місяці 72 франка на 6 м-ців 144 франка на 9 м-ців 216 франків на 1 рік 288 франків Ціна одного тижля 3 франки

Часопис виходить двічі на тиждєнь, в середу і суботу.

Видавничтво часопис безпосередньо передплатникам Administration „Ukrainski Wisti“, Neu-Ulm a. Donau, Ludwigstraße 10 Germany, USA-Zone.